

SULDAL KONTROLLUTVAL**INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET**

Dato: torsdag 20. april 2023
Tid: kl. 10.00
Stad: Suldal kommunehus, formannskapssalen.

Forfall melder du til: Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS, tlf. 959 86 977
eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

Ved forfall blir varamedlemmer kalla inn særskilt. Medlemmer som meina seg ugilde, må gi melding om dette slik at varamedlemmer kan innkallast. Sakskartet vil bli lagd ut på kommunen si nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Saker merka *Ikkje offentleg jamfør off. l.*, blir berre sende til medlemmer/varamedlemmer.

Kommunedirektøren er invitert

SAKLISTE:

06/23 Godkjenning av protokoll frå møtet 09.02.23

07/23 Uttale til årsrekneskap og årsmelding for 2022

**08/23 Forenkla etterlevingskontroll for rekneskapsåret 2022 –
revisor si attestasjon om økonomiforvaltninga**

09/23 Referat- og orienteringssaker 20.04.23

Ymse

Aksdal, 13.04.23

Tormod Skeie
Kontrollutvalsleiar

Sjur Hatlen
Utvalssekretær

Kopi: Ordførar (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Kommunedirektør (er invitert)
Varamedlem (til orientering)

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	20.04.23	06/23

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Sjur Hatlen	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTET 09.02.23

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Protokoll frå møte i Suldal kontrollutval 09.02.23 blir godkjent slik han ligg føre.

Vedlegg: protokoll frå kontrollutvalsmøte 09.02.23

Saksorientering:

Utkast til protokoll frå kontrollutvalet sitt møte 09.02.23 følgjer vedlagt. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leiar i etterkant av møtet og er oversendt kommunen slik han ligg føre. Det er ikkje kommet merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen godkjennast formelt i dette møtet, og utvalsleiar eller evt. møteleiar vil så signere protokollen.

Aksdal, 13.04.23

Sjur Hatlen
Rådgjevar/utvalssekretær

SULDAL KONTROLLUTVAL**PROTOKOLL**

Torsdag **9. februar 2023** blei det halde møte i Suldal kontrollutval under leing av leiar Tormod Skeie.

MØTESTAD:	Suldal kommunehus, møterom 2. etg.
MØTESTART-MØTESLUTT:	kl. 10.00 – 11.40
MØTANDE MEDLEMMER:	Tormod Skeie (SV), Eldbjørg Sivertsen (Uavh.), Henrik Halsne (Ap) Ragnhild Sukka (V) og Per Gudmund Øxtra (Sp).
MØTANDE VARAMEDLEMMER:	Ingen
FORFALL:	Ingen
FRÅ SEKRETARIATET MØTTE:	Dagleg leiar Odd Gunnar Høie og rådgjevar Sjur Hatlen - Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRÅ ROGALAND REVISJON IKS:	Leiar forvaltningsrevisjon Silje Nygård på Teams
FRÅ ADMINISTRASJONEN MØTTE:	Ingen.
ANDRE SOM MØTTE:	Styremedlemmer frå Gullingen Utviklingsselskap AS, Ingemund Kvæstad og Gjertrud Halsne i sak 2
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Ingen

FØLGJANDE SAKER BLEI HANDSAMA:**SAK 01/23 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 10.11.22****Sekretariatet si innstilling:**

Protokoll frå møte i Suldal kontrollutval 10.11.22 blir godkjent slik han ligg føre.

Handsaming i kontrollutvalet 09.02.23:

Utvalet hadde ingen merknader til protokollen.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 09.02.23:

Protokoll frå møte i kontrollutvalet 10.11.22 blir godkjent slik han ligg føre.

SAK 02/23 GULLINGEN UTVIKLINGSSKAP AS – ORIENTERING OM SELSKAPET

Sekretariatet si innstilling:

Suldal kontrollutval tek gjennomgangen om Gullingen Utviklingsselskap AS til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 09.02.23:

Styremedlem Gjertrud Halsne og Ingemund Kvæstad orienterte om selskapet og viste ein kort presentasjon. Selskapet vart stifta i 2007 med eir arbeidande styre, utan tilsette. Saman gjorde dei greie for føremålet til selskapet som er: «Regulere, utvikle- og utbygge hytte- og fritidsområde rundt Mosvatnet ved Gullingen i Suldal kommune.» Bakgrunn er hytteplanar frå 1970 – talet. Planområdet og reguleringsplan er på 21 000 dekar og omfattar 12 grunneigarar. Prosjektkostnad er 19 millionar og selskapet har 10,7 millionar i lån. Selskapet har ledige hyttetomter.

Medlemmene fekk svar på spørsmål om tal på hytter, om samarbeidet har vor ein fordel for grunneigarane og om det har vore problem med å ha kommunen som eigar.

Leiar takk for ein interessant og lærerik orientering.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 09.02.23:

Suldal kontrollutval tek gjennomgangen om Gullingen Utviklingsselskap AS til orientering.

SAK 03/23 TINGING AV NYTT FORVALTNINGREVISJONS-PROSJEKT «FØREBYGGING OG TIDLEG INNSATS»

Sekretariatet si innstilling:

Suldal kontrollutval tingar ein revisjonsrapport om «Førebygging og tidleg innsats» i samsvar prosjektmandatet dagsett 15.12.22 (med dei endringane som kjem fram i møtet.)

Oppdraget tingast frå Rogaland Revisjon IKS innanfor ei rame på 300 timar.

Handsaming i kontrollutvalet 09.02.23:

Silje Nygård deltok på Teams og gjorde greie for mandatet og korleis problemstillingane er tenkt svara ut.

Medlemmene drøfta framlegg til problemstillingane og spurte om to skular og barnehagar var dekkande, samt om føresatt ville bli involvert. Revisor svara og ville tilpassa prosjektet. Det vil ikkje være mogleg å intervjuar og spørja føresette innanfor mandatet sine rammar.

Utvalet blei samd om å tinga prosjektet i samsvar med framlegget til prosjektmandat.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 09.02.23:

Suldal kontrollutval tingar ein revisjonsrapport om «Førebygging og tidleg innsats» i samsvar prosjektmandatet dagsett 15.12.22.

Oppdraget tingast frå Rogaland Revisjon IKS innanfor ei rame på 300 timar.

SAK 04/23 KONTROLLUTVALET SI ÅRSMELDING FOR 2022

Sekretariatet si innstilling:

Kontrollutvalet godkjenner årsmeldinga for 2022 (med eventuelle endringar som kjem fram i møtet).

Innstilling til kommunestyret:

Suldal kommunestyre tek årsmeldinga for 2022 frå kontrollutvalet til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 09.02.23:

Utvalet hadde følgjande merknad til årsmeldinga. Tormod Skeie og Henrik Halsne har blitt faste medlem av kommunestyret. Utvalet sakna betre informasjon om kontrollutvalet på kommunen sine nettsider. Det blei også kommentert at regnskapstala som er motteke frå administrasjonen ikkje stemmer. Sekretariatet vil oppdatere årsmeldinga før den blir vidaresendt til kommunestyret.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 09.02.23:

Kontrollutvalet godkjenner årsmeldinga for 2022 med ovannemnde endringar.

Innstilling til kommunestyret:

Suldal kommunestyre tek årsmeldinga for 2022 frå kontrollutvalet til orientering.

SAK 05/23 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER

1. Statusoversyn pr. februar 2023
2. Perioderapportering pr. 31.12.22 frå Rogaland Revisjon
3. Brev frå «La Sandsfjorden Leva» om «Uro vedrørende sakshandsaminga omkring økonomiske innskot i Windworks Jelsa», dagsett 18.12.22.
4. Protokoll frå ekstraord. generalforsamling i Haugaland Kraft AS 21.12.22
5. NKRF sin kontrollutvalgskonferanse 1. - 2. februar - oppsummering v/sekretær
6. Invitasjon til FKT-fagkonferanse 31.05 – 01.06 i Trondheim
7. Statsforvaltaren i Rogaland - Informasjon om statlege tilsyn med kommunane i 2023

Handsaming i kontrollutvalet 09.02.23:

Leiar kommenterte brevet frå «La Sandsfjorden leva». Han refererte også frå budsjetthandsaminga i kommunestyret. Medlemmene drøfta brevet frå «La Sandsfjorden leva», og blei samde om følgjande vedtak:

«Suldal kontrollutval går ikkje vidare med «La Sandsfjorden Leva» si oppmoding. Kontrollutvalet driv med etterkontroll og vil vera atterhalden med å gå inn i sakskomplekset.»

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 09.02.23:

Suldal kontrollutval tek referat- og orienteringssakene 1 – 7 til orientering.

Suldal kontrollutval går ikkje vidare med «La Sandsfjorden Leva» si oppmoding. Kontrollutvalet driv med etterkontroll og vil vera atterhalden med å gå inn i sakskomplekset.

YMSE

RSK-fondet

Leiar viste til annonse for RSK-fondet i Suldalsposten, og bruken av personleg e-post i samanheng med søking om midlar frå fondet. Han viste til revisor sin rapport og handsaminga av saka i kommunestyret. Sekretær vil kontakta kommunedirektøren for å følgje dette opp.

Neste møte: torsdag 20.04.23, kl. 10.00.

Saker: orientering om Suldal Vekst AS, årsrekneskapen for 2022 og forenkla etterlevingskontroll.

Sand/Aksdal, 09.02.23

Tormod Skeie
Leiar

Sjur Hatlen
Kontrollutvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr.
Kontrollutvalet	20.04.23	07/23
Formannskapet		
Kommunestyret		

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Sjur Hatlen	212	

UTTALE TIL ÅRSREKNESKAP OG ÅRSMELDING FOR 2022

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak og innstilling:

Suldal kontrollutval vedtek uttale til årsrekneskap og årsmelding 2022 slik den ligg føre (med desse endringane/tillegg).

Kontrollutvalet tilrår at Suldal kommunestyre godkjenner årsrekneskapen og årsmeldinga for 2022.

Vedlegg:

1. Framlegg til uttale til årsrekneskap og årsmelding for 2022
2. Uavhengig revisors beretning - frå Rogaland Revisjon IKS
3. Årsoppgjørnotat 2022 – frå Rogaland Revisjon IKS
4. Årsmelding og årsrekneskap 2022 – eige vedlegg

Innleiing

Sekretariatet vil vise til vedlagte dokument. Heile rekneskapen med notar og årsrapport for 2022 ligg også på kommunen si nettside. Representantar for administrasjonen og ansvarleg revisor vil vere til stades i møtet for å presentere årsrekneskapen og svare på spørsmål.

Bakgrunn

Kontrollutvalet skal etter kommunelova § 14-3 tredje ledd gje uttale om årsrekneskapet og årsmeldinga. Uttalen skal sendast til kommunestyret med kopi til formannskapet. Uttalen må vere klar før formannskapet skal gje si innstilling til årsrekneskapet og årsmeldinga.

Vidare står det også i forskrift om kontrollutval og revisjon § 3:

«Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsmeldingen før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak».

Rekneskapen må difor fyrst leggjast fram for kontrollutvalet før det vert handsama i formannskapet. Kontrollutvalet skal også sjå til at rekneskapsrevisor sine påpekingar etter kommunelova § 24-7 til § 24-9 blir retta eller følgt opp. Dersom påpekingane ikkje blir retta eller følgt opp, skal kontrollutvalet rapportere det til kommunestyret.

Hovudformålet med økonomiforvaltninga etter kommunelova § 14-1 er å ivareta økonomisk handleevne. Kommunestyret skal sjølv vedta finansielle måltall for utviklinga av kommunens økonomi, og vil normalt omtale utviklinga i finansielle måltall i årsmeldinga.

Kontrollutvalet kan velje å kommentere utviklinga av måltalla. Det same gjeld kommunens økonomiske situasjon som heilskap, men dette må basera seg på årsmeldinga og må vere ei nøktern vurdering frå kontrollutvalet si side. Det er kommunestyret som har stått for alt låneopptak i ein kommune og kontrollutvalet skal ikkje kritisere slike disposisjonar.

Grunnlag for kontrollutvalet sin uttale

Grunnlaget for handsaminga i kontrollutvalet er Suldal kommune sitt avlagde årsrekneskap for 2022 og notar, revisjonsmeldinga, revisjonsrapport og kommunedirektøren si årsmelding.

Årsrekneskapen

Rekneskapen for 2022 viser kr 922 670 316 til fordeling drift. Netto driftsresultat blei på 255,7 mill. kr mot regulert budsjett på 226,5 mill.kr. Det utgjør 27,7 % av samla driftsinntekter.

Resultatet enda rundt 234,6 mill. kr høgare enn budsjettet. I 2022 fekk Suldal kommune 130,4 mill. i eigedomsskatt.

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene blir nytta som et mål på økonomisk handlingsfridom. Teknisk berekningsutval (TBU) og KS tilrår at denne storleiken over tid bør liggje på rundt 1,75 prosent for å ha ein sunn økonomi. I 2020 var netto driftsresultatet på 5,7 %, og i 2021 var det 19,2 %. Resultata ligg godt øve det TBU tilrår og kommunen sitt eige måltal på 4,5 %.

Pr 31.12.2022 har Suldal kommune ei langsiktig gjeld, på 291,1 mill. kroner. Startlån utgjør om lag 34 mill. kroner. Totalt sett utgjør Suldal kommune si langsiktige gjeld 21,3 % av kommunens brutto driftsinntekter, og det blir rekna som lågt samanlikna med andre kommunar.

Investeringsrekneskapen

Sum utgifter i investeringsrekneskapen i 2022 er på 52,5 mill. kr. Regulert budsjett var på 70,8 millionar kroner. Avviket mellom budsjett og rekneskap skuldast i all hovudsak tidsforskyving og etterslep av investeringar.

Landet generelt - frå Kommunal Rapport 23.03.23

I gjennomsnitt leverte norske kommuner et netto driftsresultat på 3 prosent av brutto driftsinntekter i fjor. Resultatet er godt over anbefalingene fra Teknisk beregningsutvalg (TBU) på 1,75 prosent, og KS har gitt uttrykk for at de er fornøyde med resultatet.

Et nærmere blikk på de foreløpige regnskapstallene fra SSB viser en kraftig økning av antall kommuner med negativt driftsresultat det siste året.

.....

Departementet mener at samlet sett er den økonomiske situasjonen i kommunene god, og det vises blant annet til at ved utgangen av fjoråret hadde kommunene til sammen nærmere 100 milliarder kroner stående i disposisjonsfond, og at nesten alle kommunene med negative driftsresultater kunne dekke dette ved bruk av sine fond.

Kommunane på Haugalandet hadde i 2022 følgjande netto driftsresultat:

Suldal 27,7 %, Utsira 18,5 %, Tysvær 9,8 %, Bokn 9 %, Vindafjord 6,2 %, Karmøy 4,6 %, Sveio 3,5 %, Etne 2,2 %, Haugesund 2,1 % og Sauda 1,3 %.

Årsmelding/årsrapport

Etter lova skal det leggjast fram ei årsmelding/-rapport som skal gi opplysningar om tilhøve som ikkje går fram av rekneskapen og som er viktige i vurderinga av kommunen si økonomiske stoda og resultatet av verksemda, samt om andre forhold av vesentleg tyding for kommunen.

Årsmeldinga gjer utfyllande opplysningar til det talmateriale som går fram av rekneskapen. Forklaringar på avvik er gjort nærare greie for i rapporten.

I årsmeldinga har kommunedirektøren kome med mellom anna følgjande kommentar om økonomien:

Suldal kommune fekk eit netto driftsresultat på 255,8 mill. kr i 2022. Dette tilsvarar 27,72 prosent av driftsinntektene. Resultatet er historisk. Meir skatt, rammetilskot, tilskot frå Havbruksfondet, utbytte og renteinntekter saman med store inntekter på sal av konsesjonskraft utgjer største delen av netto driftsresultat. Suldal kommune sel konsesjonskrafta i spotmarknaden. Dette har gitt eit svært godt resultat i 2022 på 274 mill kr. Vårt prisområde blir påverka av energisituasjonen i Europa.

Inntektene gjev Suldal unike moglegheiter til å gjere store investeringar for fellesskapet. Kulturhuset, Suldal bad, Framtidas omsorg, kjøp av Ryggtun er resultat av dette. Resultatet i 2022 gjer at Suldal kan setje av økonomiske midlar til store investeringar og vanskelege tider og samstundes halde lånegraden låg.

Revisor si revisjonsmelding

Revisjonen har lagt fram si revisjonsmelding, dagsett 12. april 2023. Revisor har avlagt så kalla «rein» melding eller standardberetning, dvs. utan atterhald eller presiseringar.

Revisor konkluderer med at:

Vi har revidert årsrekneskapen for Suldal Kommune som viser eit netto driftsresultat på kr 255 756 250. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2022, oversikt over løyvingar til drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samla budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjonar for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, samt notar til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår mening

- *oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og*
- *gir årsregnskapen i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunekassa per 31. desember 2022, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.*

Revisor har, i tillegg til meldinga, også kome med eit årsoppgjersnotat. Revisor konkluderer med følgjande i årsoppgjersnotatet:

Vår vurdering er at vi gjennom revisjonen har oppnådd tryggande sikring for at rekneskapen ikkje inneheld vesentlege feil. Gjennomgang av årsrapport og bokføringsrutinar har heller ikkje avdekket vesentlege avvik.

Våre konklusjonar om årsrekneskapen, årsmeldinga, budsjettoppfølging samt registrering og oppfølging av rekneskapsopplysningar er positive.

Kontrollutvalet har i høve med forskrift om kontrollutval og revisjon § 4 ansvaret for å sjå til at dei merknader revisor har gjort, vert følgt opp. Dette gjeld likevel ikkje merknader om laupande forbetring og effektivisering av normal drift. For 2022 er det ingen forhold kontrollutvalet har plikt til å følgje opp i høve til avhending av rekneskapen.

I møtet vil revisor gje ei munnleg orientering om innhaldet om revisjonen gjennom året og av årsoppgjeret.

Meldinga frå revisor dannar grunnlaget for om den oppfølginga kontrollutvalet eventuelt må foreta i medhald av kommunelova § 24-7. Kontrollutvalet må vurdere om dei vil ha tilbakemelding frå administrasjonen på noko som revisjonen eventuelt tar opp i møtet.

Sekretariatet meiner ut frå det tilsendte ikkje at det er naudsynt å be om nokon tilbakemelding..

Kontrollutvalet sin uttale

Sekretariatet held seg til dei dokumenta som kommunen har vidaresendt, samt revisjonsberetning og årsoppgjersnotat frå revisor.

Vedlagt saka følgjer sekretariatet sitt framlegg til uttale til årsrekneskapen og årsmelding som vedlegg 1.

Kontrollutvalet må vurdere om det er forhold i årsrekneskapen dei vil kommentera særskilt i sin uttale til kommunestyret, basert på dokumenta i saka og orienteringa gjeve i møtet.

Aksdal, 13.04.23

Sjur Hatlen
Rådgjevar/utvalssekretær

Til kommunestyret i Suldal

Kontrollutvalet sin uttale om Suldal kommune sin årsrekneskap og årsmelding for 2022

Innleiing

Kontrollutvalet har i møte 20.04.23, sak 07/23 handsama årsrekneskap og årsmelding for 2022 for Suldal kommune, samt tilhøyrande revisjonsmelding dagsett 12.04.23. Rekneskapen består av driftsrekneskap, investeringsrekneskap, balanserekneskap, økonomiske oversyn, noteopplysningar og pliktige budsjettopplysningar.

Grunnlaget for uttalen

Grunnlaget for handsaminga har vore den avlagde årsrekneskapen med notar, revisjonsmelding, revisjonsrapport og kommunedirektøren si årsmelding 2022. I tillegg har revisor og representantar for administrasjonen supplert kontrollutvalet med munnleg informasjon om aktuelle problemstillingar under handsaminga av årsrekneskapen i kontrollutvalet.

Kontrollutvalet sin uttale:

Suldal kommune har i 2022 eit positivt netto driftsresultat med 255,7 mill. kr, som utgjer 27,7 % av driftsinntektene. Det er eit særst godt resultat, og betre enn i 2021, som var på 19,2 %. Resultatet i 2022 er godt øve teknisk berekningsutval sin tilrådde resultatmargin på 1,75% og kommunen sitt eige måltal på 4,5 %.

Under tilvising til utvalet sin eigen gjennomgang av dokumenta og revisjonsmeldinga for 2022, meiner kontrollutvalet at årsrekneskapen og årsmeldinga for 2022 totalt sett gjer eit forsvarleg uttrykk for resultatet av kommunen si verksemd for 2022 og for kommunen si økonomiske stoda pr. 31.12.22.

Kontrollutvalet er ikkje kjent med andre forhold, som er kome fram i dialog med revisor, som kunne hatt noko å seie for utvalet sin uttale, jf. kommuneloven § 24-5.

Ut over ovannemnde og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalet, samt revisors orientering om årsoppgjeret og revisjonsmeldinga, har ikkje kontrollutvalet merknader til årsrekneskapen til Suldal kommune for 2022.

Kontrollutvalet tilrår at kommunestyret godkjenner årsrekneskapen og årsmeldinga for 2022.

Sand, 20.04.23

Tormod Skeie
Leiar av kontrollutvalet

Kopi: Formannskapet i Suldal

Til kommunestyret i Suldal Kommune

Kopi:
Kontrollutvalet
Formannskapet
Kommunedirektøren
Kommunerådet

MELDING FRÅ UAVHENGIG REVISOR

Utsegn om årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Suldal Kommune som viser eit netto driftsresultat på kr 255 756 250. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2022, oversikt over løyvingar til drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samla budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjonar for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, samt notar til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining:

- oppfyller årsrekneskapen gjeldande lovkrav, og
- gir årsrekneskapen i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunekassa per 31. desember 2022, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Noreg og International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta "Revisors oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen". Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med krava i lover og forskrifter i Noreg, og har etterlevd dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Innhenta revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkeleg og føremålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Årsmeldinga og anna ytterlegare informasjon

Kommunedirektøren er ansvarleg for informasjonen i årsmeldinga. Vår konklusjon om årsrekneskapen ovanfor dekkjer ikkje informasjonen i årsmeldinga.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det vår oppgåve å lese årsmeldinga. Føremålet er å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom årsmeldinga og årsrekneskapen og den kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen av årsrekneskapen, eller om informasjonen i årsmeldinga elles tilsynelatande er vesentleg feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsmeldinga eller anna ytterlegare informasjon tilsynelatande er vesentleg feil. Vi har ikkje noko å rapportere om det.

Ut frå kunnskapen vi har opparbeidd oss i revisjonen, meiner vi at årsmeldinga

- inneheld dei opplysningane som skal vere med etter gjeldande lovkrav, og
- at opplysningane om økonomi i årsmeldinga stemmer overeins med årsrekneskapen.

Vi viser elles til avsnittet «Konklusjon om årsmeldinga» og «Utsegn om forklaring for vesentlege budsjettavvik» under vår utsegn om andre lovmessige krav.

Kommunedirektøren sitt ansvar for årsrekneskapen

Kommunedirektøren er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med kommunelovas regler og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg. Kommunedirektøren er også ansvarleg for slik internkontroll ho finn naudsynt for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av feil eller misleg framferd, og å gi ei revisjonsmelding som inneheld vår konklusjon. Tryggande sikkerheit er ei høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon er å anse som vesentleg dersom den åleine eller samla, innanfor rimeleg grenser, kan forventast å påverke dei økonomiske avgjerdene som brukarane tar, på grunnlag av årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoane for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkelege og formålstenlege som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekket, er høgare enn risikoen for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebære samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, feil presentasjonar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av internkontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er føremålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll.

- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er føremålstenlege, og vi vurderer om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av kommunedirektøren, er rimelege.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir ei dekkande framstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalet og Kommunedirektøren, mellom anna om det planlagde innhaldet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlege funn i revisjonen, irekna vesentlege svakheiter i internkontroll som vi avdekker i løpet av revisjonen.

Utsegn om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørgje for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar, i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Utsegn om forklaring for vesentlege budsjettavvik

Vi har utført eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit, knytt til Suldal Kommune si forklaring for vesentlege budsjettavvik, enten det skuldast beløpsmessige avvik eller avvik frå kommunestyret sine premisser for bruken av løyvingane.

Konklusjon

Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis, er vi ikkje blitt kjende med forhold som gjev grunn til å tru at årsmeldinga ikkje gir dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik.

Kommunedirektøren sitt ansvar for å forklare budsjettavvik

Kommunedirektøren er ansvarleg for å etablere administrative rutinar som sørger for at det blir utarbeidd og iverksett rutinar som sikrar at alle vesentlege budsjettavvik blir identifisert og forklart. Dette gjeld både beløpsmessige rammer og vedtekne premisser for bruken av løyvingane. I årsmeldinga skal Kommunedirektøren forklare vesentlege beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsrekneskapen, og vesentlege avvik frå kommunestyret eller fylkestinget sine premisser for bruken av løyvingane.

Våre oppgåver og plikter

Vår oppgåve er å sjå etter om årsmeldinga gir dekkande opplysningar om vesentlege beløpsmessige avvik frå årsbudsjettet og vesentlege avvik frå kommunestyret sine premisser for bruken av løyvingane. Vi skal gje ei fråsegn om årsmeldinga på grunnlag av bevisa vi har henta inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerheit i samsvar med reglane i kommunelova og RSK 302 Forenkla etterlevingskontroll av vesentlege budsjettavvik. Standarden krev at vi planlegg og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat

sikkerheit for om det ligg føre dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik i årsmeldinga.

Utføring av eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit i samsvar med RSK 302, inneber å utføre handlingar for å innhente bevis for om det er avvik frå budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik frå kommunestyret sine premisser for bruken av løyvingane, og om det i årsmeldinga er gitt dekkande opplysningar om årsakene til avvika. Revisor sitt skjøn avgjer typen, tidspunktet for og omfanget handlingar. Moderat sikkerheit har klart lågare sikkerheitsgrad enn tryggande sikkerheit, og vi gir derfor ikkje uttrykk for same nivå av sikkerheit i attestasjonen, som i konklusjon om årsrekneskapen i revisjonsmeldinga. Vi meiner at vi har innhenta tilstrekkeleg og føremålstenleg bevis som grunnlag for konklusjonen vår.

Stavanger, 12.04.2023

Rogaland Revisjon Iks

Elektronsik signert

Tore Kristensen

Statsautorisert revisor

Suldal kommune

Årsoppgjersnotat 2022

13. april 2023

Til:

Kommunestyret i Suldal

*Kopi:*Kommunedirektør i Suldal kommune
Kontrollutvalet

1 INNLEIING

Kommunelovas reglar om tilsyn, kontroll og revisjon går fram av lovas sjuande del. Revisor sine oppgåver følgjer av kapittel 23 og 24 og kan oppsummerast slik:

- Gjennomføre rekneskapsrevisjon
 - ✓ Vurdere om årsrekneskapen er avlagt i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk
 - ✓ Sjå etter at årsrekneskapen stemmer med budsjett eller andre gyldige vedtak
 - ✓ Vurdere om opplysningane i årsmeldinga er konsistente med årsrekneskapen
 - ✓ Vurdere om kommunen har oppfylt sine plikter med omsyn til tilfredsstillande registrering og dokumentasjon av rekneskapsopplysningar
 - ✓ Sjå etter at kommunen har ordna den økonomiske internkontrollen på ein tryggande måte
 - ✓ Bidra til å førebygge og avdekke mishald og feil. Eventuelle konstaterte mishald skal straks meldast til kontrollutvalet
- Utføre forvaltningsrevisjon og selskapskontrollar etter bestilling frå kontrollutvalet.

Resultata av rekneskapsrevisjonen er rapportert i vår revisjonsberetning datert 12.04.2023.

Dette årsoppgjersnotatet inneheld ei oppsummering av årets revisjon og knyt ein del kommentarar til den framlagte årsrekneskapen og årsmeldinga.

2 KOMMENTARAR TIL ÅRSREKNESKAPEN

Årsrekneskapen for 2022 er gjort opp med eit netto driftsresultat på 255,7 mill. kr eller 27,7 % av driftsinntektene og ligg langt over kommunen si eiga målsetning om eit netto driftsresultat på 4,5 %. Tilsvarende resultat for 2021 var på 133,9 mill. kr eller 19,2 % av driftsinntektene. Opphavelag budsjett hadde eit netto driftsresultat på ca. 21,1 %. Resultatet er dermed 234,6 mill. kr betre enn opphavelag budsjett. Kommunen sitt budsjett har blitt regulert gjennom året i tråd med regelverket i kommunelova, slik at regulert budsjett har eit netto driftsresultat på heile 226,5 mill. kr.

Årsakene til det gode resultatet er fleire, men hovudårsaken ligg i dei høge straumprisane og kommunen sitt sal av konsesjonskraft. Det er likevel også ein auke i skatt og rammetilskot ut over regulert budsjett med 9,2 mill. kr. Eigedomsskatten er omtrent som budsjettert, men har ein reduksjon i høve til 2021 på om lag 13,1 mill. kr.

Kostnadar til løn og sosiale utgifter har hatt ein auke på 1,6 % sidan 2021 og ligg omtrent 8,7 mill. kr under regulert budsjett.

Den frie eigenkapitalen i form av disposisjonsfond er på 497,8 mill. kr. Dette utgjer ca. 53,9 % av kommunen sine driftsinntekter og reknast som svært høgt samanlikna med andre kommunar.

Netto lånegjeld¹ utgjør 21,3 % av brutto driftsinntekter og reknast som svært lågt samanlikna med andre kommunar.

Sjå elles til fyldig og god omtale i årsmeldinga av tenestetilbodet og den økonomiske situasjonen.

3 RESULTAT AV REVISJONEN DETTE ÅRET

3.1 INTERN KONTROLL

Med intern kontroll meinast i denne samanhengen alle aktivitetar som er satt i verk for å sikre at dei fastsette måla blir nådd. Ein sentral føresetnad for at den interne kontrollen skal vere tilfredsstillande, er at den er godt forankra på leiarnivå.

Vi gjennomgår dei sentrale rekneskapsrutinane årleg, der dei interne kontrollane blir testa og det blir utført detaljkontrollar av enkelttransaksjonar. Nedanfor følgjer en oppsummering av våre funn:

Lønsrutinen:

Det er ikkje avdekka vesentlege feil i våre stikkprøvekontrollar av løn gjennom året. Rutinane for fast og variabel løn fungerer tilfredsstillande. Kommunen sin rutine for tilbagemelding på kontroll av lønsjournal før utlønning kan forbetrast. Tilbakemeldingane ligg normalt mellom 65 og 80 %.

Innkjøpsrutinen:

Innkjøpsrutinen vert kontrollert i samband med stadfesting av dei terminvise momskompensasjonskrava. Det er tilfredsstillande interne kontrollrutinar på dette området, der kommunen sjølv gjer nødvendige rettingar av feil. Omfanget av feil er små og vert retta fortløpande.

Det blei i 2021 gitt negativ erklæring for oppfølging av legitimasjonskrava i bokføringslova for gåver, bevertning og reiser. Det er krav i forskrift at utgifter til gåver, bevertning og reiser skal merkast med føremål og kven utgifta gjeld. Vi har hatt ein oppfølging av dette i 2022, og kontrollert om legitimering av tilsvarande utgifter har blitt forbetra. Gjennomgangen synar at legitimering av reiser og bevertning er vesentleg forbetra, men at ein framleis må forbetra rutinane for legitimering av gåver og representasjon.

I kontroll av kommunen si etterleving av lov om offentlege anskaffingar fann revisor to større kjøp som ikkje er utført i tråd med regelverket. Sjå elles erklæring for forenkla etterlevingskontroll.

Kommunen har i 2022 blitt klaga inn til KOFA (Klageorganet for offentlege anskaffingar). Klaga vart ferdig behandla i 2023, der kommunen vart dømt for brot på regelverket. Konsekvensen var ny utlysing.

Brukarbetalingar og husleige:

Vår gjennomgang av foreldrebetaling for barnehage, SFO og kulturskole, brukarbetaling frå pleie og omsorg inkludert etteroppgjer, synar at dei interne rutinane fungerer tilfredsstillande. Dette gjeld også for inntekter frå sakshandsaming teknisk etat, kommunale avgifter frå vatn og avløp, samt husleige. Det er ikkje avdekka vesentlege feil eller avvik.

Inntekter frå sal Kulturhuset er avstemt og funne i orden.

Inntekter frå legekantoret er avstemt mot årsrapport frå legesystem og funne i orden.

¹ Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforplikting, der totale utlån og ubrukte lånemidlar er trekt frå.

Overføringsområdet:

Utgifter til barnevern og sosialhjelp er kontrollert utan at me har avdekka vesentlege feil eller manglar.

Rutinar for tilskot til kyrkje, næring og lag og foreiningar fungerer tilfredsstillande og det er ikkje oppdaga feil eller manglar.

Likvidområdet

Vi har gjennomgått kassaoppgjer, bankkonti, renteinntekter og rutinar for betaling. Internkontrollen fungerer tilfredsstillande.

Finansområdet

Finansområdet, finansielle plasseringar, fond, innlån og utlån, er gjennomgått og kontrollert utan at det er avdekka vesentlege feil eller avvik.

Kommunens plasseringar i finansielle omløpsmidlar er i tråd med kommunen sitt finansreglement.

Fordeling av fast og flytande rente er i tråd med kommunen sitt finansreglement.

3.2 DRIFT OG INVESTERING

Oppstilling av rekneskapen er stort sett i tråd med ny kommunelov.

Driftsregnskapet er gjort opp i balanse med ein ekstra avsetjing til disposisjonsfondet på 36 mill. kr.

Kommunen sin budsjettdisiplin er god. Det er meirforbruk på 3 av de 11 einingane. Det største meirforbruket finn vi for Helse og er på ca. 1,4 mill. kr. Dei to andre meirforbruka er heilt marginale.

Vår gjennomgang av fond viser at bruk og avsetjing til frie fond er i høve til budsjett. Bruk og avsetjing til bundne fond er i høve til sitt rette føremål.

Kommunen har eit underskot på sjølvkost for vann, avløp, feiing og sakshandsaming teknisk. I note til rekneskapen går det fram at underskotet på disse tenestedområda er på 7,9 mill. kr. Kommunen har nytta feil rentesats for dei kalkulatoriske rentene, noko som gjer at underskotet i note er ca. 2,1 mill. kr for lågt. Sum reelt underskot er då ca. 10 mill. kr. som vert dekkja opp av kommunen sine frie midlar.

Investeringsutgiftene var i 2022 på 52,5 mill. kr mot eit budsjett på 70,8 mill. kr. Mindreutgiftene skuldast i hovudsak at enkelte prosjekt er utsett i tid.

Det er meirforbruk på enkelte prosjekt. Det største meirforbruket finn vi på «ombygging sjukeheimen» som har eit meirforbruk i høve budsjett på ca. 2,3 mill. kr.

Vår gjennomgang av investeringsrekneskapen har ikkje avdekka føringar som synest som drift og burde vært ført i driftsrekneskapen. Det er særleg grensedraginga mellom kva som er vedlikehald (som skalførast i driftsrekneskapen), og kva som er oppgradering (som skal i investeringsrekneskapen), som kan være vanskeleg. Det kritiske punktet i denne samanheng er at det berre er investeringsutgifter som kan finansierast med lån. Alle andre utgifter må dekkast av driftsinntektene.

3.3 BALANSEN

Alle vesentlege balansepostar er verifisert per 31.12.2022. Vi har i stor grad basert oss på dokumentasjon utarbeidd av rekneskapsavdelinga. I den samanheng viser vi til bokføringslova § 11 som krev at alle balansepostar skal være dokumentert, med mindre dei er ubetydelege.

Avstemmingane er av tilfredsstillande kvalitet, og inneheld ingen vesentlege feil eller manglar.

Kundefordringar og andre kortsiktige fordringar er på ca. 88,7 mill. kr mot 42,3 mill. per 31.12.2022. Det er avsett ca. 13,6 mill. kr til moglege tap på krav. Avsetjing til pårekneleg tap er på omtrent det same beløpet per 31.12.22 som året før. Vi har gjennomgått dei vurderingane som er gjort. Etter vår vurdering er tapsavsetjinga tilstrekkeleg.

Kommunen har i 2022 ytt 2 mill. kr i etableringslån mot 5 mill. kr året før. Totale utlån er på ca. 65,1 mill.kr. Av dette utgjør startlån ca. 34. mill. kr. Det er ikkje tapsføring av startlån, og kommunen har ingen lån som er mislegheldt.

3.4 FORVALTNINGSREVISJON OG EIGARSKAPSKONTROLL

Kontrollutvalet føretek tinging av forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll i samsvar med plan for forvaltningsrevisjon.

I 2022 har revisjonen levert prosjekt om «*Norsk Stein*», «*RSK-fondet*» og «*Styring og kontroll med investeringsprosjekt*».

RSK fondet 2022

Føremål

Rogaland Revisjon har undersøkt korleis Suldal kommunale næringsfond (RSK-fondet) følgjer gjeldande lovar og reglar samt interne rutinar og retningslinjer.

Hovudinntrykk

Det er sett nærmare på følgande tema som det gjennom undersøkinga vart funnet grunn til å undersøkje nærmare:

- Registrering
- Dokumentasjon
- Møteoffentlegheit
- Tildeling
- Habilitet
- Klagemoglegheiter

Revisjonen har i dei ulike tema peika på fleire måtar fondet kan forbetre si verksemd.

Vår vurdering er at fondet blant anna må følgja reglane i forvaltningslova og arkivlova om grunngiving av vedtak jf. fvl. § 24, informasjon om klagemoglegheiter jf. fvl. § 27, og arkivering jf. arkivlova § 5 jf. § 6. Fondet bør og sikra ein betra registrering av saker og tydeleggjer habilitetsvurderingar. I tillegg bør det informerast om møteoffentlegheit. Dette for å sikra etterrettelegheit, openheit og gjennomsiktighet.

Norsk Stein 2022

Saken gjaldt ein gjennomgang av kommunens sakshandsaming ved ein søknad frå Norsk Stein AS om dispensasjon frå LNF-område på Høivik i Suldal kommune. Revisjonens vurdering i saka var at det bør avventas med å vurdere om kommunen har følga krava og føringane til god forvaltningsskikk i saka, til saka er endeleg avgjort. Ein moglegheit er at det alternativt eller i

tillegg bestillast ein forvaltningsrevisjon som går nærmare inn på byggesaksbehandlinga generelt i Suldal kommune.

Styring og kontroll med investeringsprosjekt 2022

Føremål

Føremålet med prosjektet er å undersøke om Suldal kommune har eit tilfredsstillande system for styring av investeringsprosjekt, og å bidra med læring for framtidige prosjekt.

Hovudinntrykk

Kommunen har tilfredsstillande rutinar, som sikrar god kontroll på økonomi og framdrift i investeringsprosjekt, men manglar rutinar for vurdering av behov og ulike alternativ for investeringar.

Høgt investeringsvolum har ført til etterslep på fleire prosjekt. Bygging av Suldal Bad ga stor kostnadsauke og forseinkingar. Kommunen bør lære av prosjektet, for å unngå at slikt skjer igjen.

Kommunen anbefalast å:

- Lage rutinar for å sikre gjennomføring av behovsanalyse og vurdering alternativ. I vurdering av alternativ bør ein ha ulike konsept, og eit av alternativa bør vere å ikkje gjennomføre investeringa (nullalternativ).
- Sikre at læringspunktar frå investeringsprosjektet Suldal Bad, blir nytta i framtidige prosjekt.

4 FORENKLA ETTERLEVINGSKONTROLL

I høve med kommunelova § 24-9 skal revisor sjå etter om kommunen si økonomiforvaltning skjer i samsvar med reglar og vedtak. Formålet med forenkla etterlevingskontroll etter kommunelova, er innafor ei avgrensa ressursramme å forebygge svakheiter og bidra til å sikre at kommunen følgjer sentrale reglar og vedtak på økonomiområdet.

Gjennomgangen for 2022 er basert på ei risiko- og vesentlegvurdering som i haust vart presentert for kontrollutvalet. Området som blei plukka ut for kontroll i 2022 er kommunens etterleving av regelverk kring lov om offentlege anskaffingar.

Resultatet av kontrollen er oppsummerast i eiga erklæring til kontrollutvalet med kopi til kommunedirektøren. Avdekka avvik er av mindre omfang. Vår vurdering er at rutinen i all hovudsak fungerer.

5 OPPFØLGING AV BUDSJETTAVVIK

I høve med KL § 24-5, tredje ledd skal revisor sjå etter om årsberetninga gir dekkande opplysningar om vesentlege beløpssmessige avvik frå årsbudsjettet og om vesentlege avvik frå kommunestyret sine premisser for bruk av løyvingane.

På stikkprøvebasis har me kontrollert om avvik frå kommunen sine premisser for bruk løyvingane er kommentert i årsmeldinga. Kontrollen har ikkje avdekka vesentlege avvik.

Vesentlege avvik i forhold til budsjett er kommentert i årsmeldinga.

6 MISLEGHALD OG VARSLINGSSAKER

Revisor pliktar i samsvar med kommunelova § 24-7 e å rapportere ei kvar misleghalding til kontrollutvalet. Vi har i år ikkje avdekka eller fått melding om misleghald.

7 VILKÅRSBUNDNE FORPLIKTINGAR OG HENDINGAR ETTER BALANSEDAGEN

Kommunedirektør og økonomisjef har gjennom sine underskrifter på egenerklæring datert 11.04.23, stadfesta at vi har fått tilgang til alle opplysningar som er relevante for årsrekneskapen.

Ut over dette er vi ikkje kjende med at det finst vilkårbundne forpliktingar eller hendingar etter balansedagen som kan påverke den avlagte årsrekneskapen.

8 KONKLUSJON

Vår vurdering er at vi gjennom revisjonen har oppnådd tryggande sikring for at rekneskapen ikkje inneheld vesentlege feil. Gjennomgang av årsmeldinga og bokføringsrutinar har heller ikkje avdekka vesentlege avvik.

Våre konklusjonar om årsrekneskapen, årsmeldinga, budsjettoppfølging samt registrering og oppfølging av rekneskapsopplysningar er positive.

Kontrollutvalet har i høve med forskrift om kontrollutval og revisjon § 4 ansvaret for å sjå til at dei merknader revisor har gjort, vert følgt opp. Dette gjeld likevel ikkje merknader om laupande forbetring og effektivisering av normal drift. For 2022 er det ingen forhold kontrollutvalet har plikt til å følgje opp i høve til avhending av rekneskapen.

Med venleg helsing
Rogaland Revisjon IKS

Tore Kristensen
Statsautorisert revisor

Kristian Berland
Statsautorisert revisor

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	20.04.23	08/23

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Sjur Hatlen	212	

FORENKLA ETTERLEVINGSKONTROLL FOR REKNESKAPSÅRET 2022 – REVISOR SI ATTESTASJON OM ØKONOMIFORVALTNINGA

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Suldal kontrollutval tar vedlagte attestasjonsuttale frå Rogaland Revisjon IKS om økonomiforvaltninga for 2022 og revisor si gjennomgang til orientering.

Vedlegg: revisor si attestasjonsuttale om økonomiforvaltninga, dagsett 12.04.23

Bakgrunn

I følge kommunelova § 23-2 skal kontrollutvalet bl.a. påse «....at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak....».

Vidare står det i kommunelova § 24-9 om kontroll med økonomiforvaltninga følgjande:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Revisor er difor pålagt i den nye kommunelova § 24-9 kvart år å gje ei skriftleg uttale til kontrollutvalet seinast 30. juni knytt til dette. Dette blir omtalt som ei ny oppgåve for revisor, kalla «forenkla etterlevelingskontroll».

Lovforarbeida visar til intensjonen med dette at revisor innanfor ei avgrensa ressursramme kan bidra til å førebygge svakheiter og sikre at kommunen følgjer sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Dette vil byggje opp under god økonomiforvaltning, openheit og tillit til forvaltningspraksis og kan også gje kontrollutvalet eit betre grunnlag til å tinge forvaltningsrevisjon og andre undersøkingar.

Det er sagt at revisor skal ha ei brei tilnærming, men likevel at kontrollen skal gjerast innanfor ei avgrensa ressursramme. Dette vil mellom anna krevje ei god risiko- og vesentlegvurdering hos revisor.

Uttale for 2022

Rogaland Revisjon IKS har gjeve si uttale, dagsett 12.04.23 for Suldal kommune. Kontrollen blei gjennomført i perioden 01.01. - 31.12.22. Attestasjonsuttalen følgjer vedlagt saksframlegget.

Revisor har gjennomført: *Kontroll av etterlevelse av Lov om offentlig anskaffelse og tilhørende forskrift - hvor revisor har kontrollerer om kommunen:*

- 1. Har gjennomført konkurranse*
- 2. Har utarbeidet anskaffelsesprotokoll eller annen dokumentasjon for slike anskaffelser*
- 3. Har kunngjort anskaffelser over terskelverdiene i anskaffelsesforskriften*
- 4. Har innhentet pliktige vedlegg*

Revisor skriv:

Funn knyttet til bestemte aspekter ved oppdraget:

Av 30 utvalgte anskaffelser avdekket vi følgende avvik:

- *En anskaffelse uten gjennomført konkurranse*
- *En anskaffelse over kr 1,3 mill. med manglende kunngjøring i Doffin*
- *En anskaffelse over kr 500 000 mangler skatteattest fra leverandør*

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Suldal kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i anskaffelsesregelverket.

Sekretariatet sine vurderingar

På bakgrunn av det som er kjem fram, vil sekretariatet tilrå at utvalet tar kontrollen til Rogaland Revisjon IKS til orientering.

Etter § 27-7 siste ledd i kommunelova skal revisor årleg gje ein skriftleg oppsummering til kontrollutvalet om skriftlege påpeikingar som er tatt opp, men som ikkje er retta opp eller som ikkje er tilstrekkeleg følgt opp. I tilbakemeldinga frå administrasjonen vil dei då kunne vise til kva som er blitt gjort i etterkant av kontrollen.

Aksdal, 13.04.23

Sjur Hatlen

Rådgjever/utvalssekretær

Til kontrollutvalget i Suldal kommune

Kopi:
Kommunedirektøren

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Suldal kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende område:

Kontroll av etterlevelse av Lov om offentlig anskaffelse og tilhørende forskrift, hvor vi kontrollerer om kommunen:

1. Har gjennomført konkurranse
2. Har utarbeidet anskaffelsesprotokoll eller annen dokumentasjon for slike anskaffelser
3. Har kunngjort anskaffelser over terskelverdiene i anskaffelsesforskriften
4. Har innhentet pliktige vedlegg

Vi har kontrollert et utvalg for perioden 1. januar 2022 til 30. september 2022.

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uafhængighed og kvalitetskontrol

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQM Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Rogaland Revisjon IKS et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK

301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Funn knyttet til bestemte aspekter ved oppdraget:

Av 30 utvalgte anskaffelser avdekket vi følgende avvik:

- En anskaffelse uten gjennomført konkurranse
- En anskaffelse over kr 1,3 mill. med manglende kunngjøring i Doffin
- En anskaffelse over kr 500 000 mangler skatteattest fra leverandør

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Suldal kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i anskaffelsesregelverket.

Begrensninger i bruk

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Suldal kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Stavanger, 12.04.2023
Rogaland Revisjon IKS

Elektronisk signert
Tore Kristensen
Statsautorisert revisor

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	20.04.23	09/23

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Sjur Hatlen	033	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 20.04.23

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Suldal kontrollutval tar referat- og orienteringssakene 8 – 15 til orientering.

8. Statusoversyn pr. april 2023
9. KST-vedtak 28.03.23, sak 22/23 – forvaltningsrevisjon «Styring og kontroll...»
10. Representantskapsmøte 21.04.23 – Haugaland Vekst IKS
11. Representantskapsmøte 26.04.23 – IKA Rogaland IKS
12. Representantskapsmøte 28.04.23 – Haugaland brann og redning IKS
13. Representantskapsmøte 24.04.23 – Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
14. Generalforsamling 28.04.23 – Haugaland Kraft AS
15. «30 år med kontrollutvalg – og fortsatt ikkje for pyser» - Kommunal Rapport 20.03.23

Saksorientering:

Sakene blir lagde fram for kontrollutvalet til orientering.

Aksdal, 13.04.23

Sjur Hatlen
Rådgjever/utvalssekretær

Kontrollutvalet - statusoversyn april 2023

Saker frå bestilling til handsaming i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Tidsbruk	Status	Ferdig dato	Merknader
Førebygging og tidleg innsats	09.02.23	300 timar	Prosjekt-mandat er ferdig	Hausten 2023	
Andre saker					

Saker under politisk handsaming eller til oppfølging i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Handsama i KU	Handsama i KST	Planlagt oppfølging	Merknader
Styring og kontroll med investeringsprosjekt	24.02.22	10.11.22	28.03.23	1. møte 2024	
Undersøking av RSK-fondet	28.04.22	15.09.22	02.11.22	September 2023	

Avslutta prosjekt

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Handsama i KU	Handsama i KST	Følgd opp i KU/KST	Merknader
Kritisk kompetanse	11.02.21	04.11.21	14.12.21	15.09.22/ 02.11.22	
Psykisk helsehjelp	17.09.20	11.02.21	23.03.21	04.11.21/ 14.12.21/ 10.11.22	Munnleg 2.gongs opf. 10.11.22
Plan for forvaltnings-revisjon og eigarskaps-kontroll	21.11.19	11.06.20	22.09.20		
Klima og energiplan	14.02.19	05.09.19	24.09.19	11.06.20/ 22.09.20	
Oppfølging av politiske vedtak	09.11.17	06.09.18	18.09.18	06.06.19/ 05.09.19	
Forenkling, forbetring og effektivisering	25.04.17	26.04.18	15.05.18	14.02.19/ 19.03.19	

Orienteringar

	Bestilt	Møtedato
Orientering frå rådmannen	25.05.20	11.06.20
Orientering om utvikling, plan og teknisk	25.05.20	17.09.20
Orientering om helse og omsorg	25.05.20	12.11.20
Orientering – kommunekasserer	25.05.20	11.02.21
Orientering - personalsjef	25.05.20	29.04.21
Orientering – oppvekst	25.05.20	14.09.21
Orientering - organisasjon og innbyggarkontakt	25.05.20	04.11.21
Suldal Bad Publikum AS	24.02.22	28.04.22
Rygjatatun Eigedom AS	24.02.22	15.09.22
Rysteg AS	24.02.22	10.11.22
Gullingen Utviklings-selskap AS	24.02.22	09.02.23
Suldal Vekst AS	24.02.22	
Reisemål Ryfylke AS	24.02.22	

Følgjande vedtak vart gjort i Suldal kommunestyre 28.03.2023 i sak 22/ 23

Forvaltningsrevisjonsrapport – styring og kontroll med investeringsprosjekt

K- 022/23 Vedtak:

- 1. Suldal kommunestyre har merka seg det som kjem fram i Rogaland Revisjon IKS sin rapport «Styring og kontroll med investeringsprosjekt» og tek denne til orientering.*
- 2. Rapporten vert oversendt til kommunedirektøren for vidare oppfølging av rapporten sine to tilrådingar.*
- 3. Kommunedirektøren gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.*

Innkalling

REPRESENTANTSKAPET HAUGALAND VEKST **1/23**

DATO: fredag 21. april 2023

TID: 09.15 -10.00

STED: Utsira

SAKSLISTE

Saks ID	Tema
Sak 01-23	Valg av møteleder Vedtak:
Sak 02-23	Godkjenning av innkalling og dagsorden Forslag til vedtak: Innkalling og dagsorden er godkjent.
Sak 03-23	Behandling av årsregnskap for 2022 Forslag til vedtak: Representantskapet for Haugaland Vekst IKS vedtar årsregnskapet med noter for 2022.
Sak 04-23	Fastsetting av styrehonorar Forslag til vedtak: Honoraret holdes uendret og det utbetales kr. 25 000 til styreleder og kr. 15 000 til hvert av styremedlemmene for 2022.

Haugesund den 16. mars 2023

Ole Bernt Thorbjørnsen
Fungerende styreleder

Inger K. Haavik
Daglig leder

IKAs eiere og representantskap

Vår ref.
22/978-3/033/7

Deres ref.

Dato:
29.03.2023

Innkalling til representantskapsmøte 26. april 2023

Representantskapet ved Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS kalles med dette inn til møte onsdag 26. april kl. 10:00. Møtet gjennomføres digitalt på Teams.

Saksliste	
01/23	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
02/23	Valg av referent og to representanter til å underskrive protokollen
03/23	Årsregnskap 2022
04/23	Årsmelding 2022
05/23	Budsjettrammer og tilskudd for 2024
06/23	Økonomiplan 2024-2027
07/23	Valg av styre for 2023/24
08/23	Godkjenning av ajourført selskapsavtale
09/23	Orienteringssaker

Eventuelle saker som ønskes behandlet må være tilsendt administrasjonen innen 11. april.

Vennligst gi beskjed snarest mulig om deltakelse på møtet, dersom dette ikke allerede er gjort. Vi gjør oppmerksom på at det kun er valgte representanter eller valgte vararepresentanter som kan delta.

Med hilsen

Jostein Karlsen
Representantskapets leder

Tor Ingve Johannessen
Daglig leder

Vedlegg.

Sak nr	Tittel	Saksbehandling
23/001	Godkjenning av innkalling og saksliste	Vedtak
23/002	Årsmelding 2022	Vedtak
23/003	Rekneskap 2022	Vedtak
23/004	Revidert budsjett 2023	Vedtak
23/005	Revidert økonomi- og handlingsplan 2023-2026	Vedtak
23/006	Beredskapsanalyse trinn 2	Vedtak
23/007	Revidert selskapsavtale	Tilråding
23/008	Avtale om uttreden - Etne kommune	Vedtak
23/009	Styreevaluering	Orientering
23/010	Val av styre for perioden 2023-2025 med styrehonorar	Vedtak
23/011	Orienteringssaker	Orientering

Innkalling/sak er til representantskapsmøte i Haugaland Brann og redning IKS 28.04.23

Generalforsamling for 2022

Det innkalles herved til ordinær generalforsamling i Haugaland Kraft AS den **28. april 2023, kl. 13:00**. Generalforsamlingen avholdes i Haugaland Kraft sine lokaler på Rossabø i Haugesund. Til behandling foreligger følgende saker (jfr. vedtektenes § 8 og aksjelovens § 5-5):

Dagsorden / saker:

- Åpning av generalforsamlingen v/styrets leder
- Opprette fortegnelse over fremmøtte aksjeeiere og fullmakter
- Sak 01.23 Godkjennelse av innkallingen og dagsorden
- Sak 02.23 Valg av møteleder
- Sak 03.23 Valg av personer til å undertegne protokollen
- Sak 04.23 Redegjørelse om årets drift v/konsernsjef. Pablo Barrera
- Sak 05.23 Godkjennelse av resultatregnskap og balanse for Haugaland Kraft AS og konsernet for 2022, herunder anvendelse av årsoverskuddet og utdeling av utbytte på kr 450 millioner
- Sak 06.23 Godkjennelse av revisors honorar
- Sak 07.23 Valg av styre – ny 3. vara til styret
- Sak 09.23 Fastsettelse av godtgjørelse til styrets og valgkomitéens medlemmer

- Vedlegg:
- Årsrapport 2022
 - Valgkomitéens innstilling
 - Forslag til protokoll

Haugesund, 30. mars 2023

Pablo Barrera
Konsernsjef

Innkalling til representantskapsmøte i Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS mandag 24. april 2023 kl. 17.00

Sted: Tysvær rådhus, kantinen
Servering: Rundstykker og kaffe/te

Forfall meldes til: Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS, tlf. 959 86 979 eller
post@kontrollutvalgene.no

Vennligst gi beskjed snarest om eventuelt forfall, slik at vararepresentant kan varsles.

Enkelte representanter har lang reisevei. Det er derfor viktig at møtet er beslutningsdyktig, dvs. at minst to tredjedeler av representantene er til stede.

I etterkant av møtet vil daglig leder orientere om aktiviteten i kontrollutvalgene.

Til behandling foreligger:

- 1/23 Godkjenning av innkalling og sakliste
- 2/23 Valg av referent og to representanter til å underskrive protokollen
- 3/23 Godkjenning av protokoll fra representantskapsmøtet 25.04.22 og særutskrift
- 4/23 Godkjenning av årsmelding 2022
- 5/23 Godkjenning av årsregnskapet for 2022
- 6/23 Budsjett 2024
- 7/23 Økonomiplan 2024 - 2027
- 8/23 Valg av revisor
- 9/23 Referat- og orienteringssaker

Aksdal 27.03.23

Trine Meling Stokland
Representantskapets leder

Odd Gunnar Høie
Daglig leder

Kopi: Vararepresentanter
Medlemskommunene v/postmottak
Styret
Revisor (KPMG AS)

.

30 år med kontrollutvalg – og fortsatt ikke for pyser

For noen år siden kunne vi lese overskriften «Kontrollutvalg er ikke for pyser» i Kommunal Rapport. NKRFs landsdekkende spørreundersøkelse viser at utsagnet fortsatt står ved lag.

BJØRN BRÅTHEN - Kommunal Rapport 20.03.2023
seniorrådgiver i NKRF – kontroll og revisjon i kommunene

I forkant av den årlige Kontrollutvalgskonferansen gjennomførte NorgesBarometeret på oppdrag fra NKRF en spørreundersøkelse blant alle landets kontrollutvalg. Responsen var upåklagelig. I underkant av 700 av de nærmere 1.700 inviterte svarte, og det ga en svarprosent på 41.

Kontrollutvalget skal verken opptre som domstol eller klageorgan, eller være en arena for politiske omkamper.

Det er i år 30 år siden kontrollutvalget ble et lovpålagt organ i kommunene. Kontrollutvalgene har altså vært i funksjon i sju hele og én halv kommunestyreperiode. Mye har skjedd til det bedre i disse årene, blant annet fikk utvalgene dedikerte sekretariater etter en lovendring i 2004.

Ett av spørsmålene vi stilte i vår undersøkelse, var: «Hva ville du gitt som råd til nye kontrollutvalgsmedlemmer?» To tredeler av deltakerne svarte.

Tilbakemeldingene viser at dette er et interessant, men krevende verv å tre inn i. Det faktum at undersøkelsen viser at nesten to tredeler er inne i sin første periode, samt at litt under halvparten kunne tenke seg gjenvalg, gjør ikke dette mindre utfordrende.

Behovet for opplæring er – ikke overraskende – noe svært mange legger vekt på. Så tidlig som mulig i perioden, bør det gis opplæring om kontrollutvalgets mandat, oppgaver og handlingsrom og om kommunens organisering, oppgaver og virksomhet, er anbefalingen.

Mange peker også på at kommunestyrene må få tilstrekkelig informasjon om kontrollutvalgets rolle og plass i systemet. God rolleforståelse mellom partene i den kommunale egenkontrollen blir trukket fram som en avgjørende suksessfaktor.

Dette med god og ikke minst gjensidig respekt og rolleforståelse, stemmer godt overens med våre erfaringer etter å ha fulgt mange problematiske saker fra sidelinjen siden oppstarten.

Ved starten av denne kommunestyreperioden skrev presseveteran og spaltist Gunnar Bodahl-Johansen et debattinnlegg i Fredriksstad Blad med overskriften «Kontrollutvalget er ikke et politisk hvilehjem».

Rådene i vår undersøkelse underbygger dette utsagnet, og de kan sammenfattes med følgende anbefalinger: Møt forberedt, still spørsmål, lytt til innbyggerne og andre politikere og ikke minst; vær engasjert, nysgjerrig, åpen, modig, utholdende, konstruktiv, løsningsorientert og synlig.

Kontrollutvalget skiller seg på flere områder fra de øvrige folkevalgte organene i kommunen. Det mest åpenbare, men like fullt ofte så vanskelige, er å legge igjen partipolitikken utenfor møterommet. De fleste medlemmene har tross alt en partitilknytning, samt politikk godt plantet i ryggmargen.

Rådene i undersøkelsen viser også dette aspektet. Utsagn som går igjen, er at utvalget skal opptre som et kollegialt organ, og at det så langt det er mulig, bør tilstrebe konsensus.

Utvalgets arbeid skal foregå i møter, og enkeltmedlemmer må holde seg unna sololøp. Utvalget skal verken opptre som domstol eller klageorgan. Det skal heller ikke være en arena for politiske omkamper.

Hovedoppgaven er litt forenklet sagt å bringe fram et objektivt faktagrunnlag til kommunestyret, som er kontrollutvalgets oppdragsgiver og dermed skal treffe beslutninger i de ulike kontrollsakene.

Mange trekker fram viktigheten av at utvalget spiller hverandre gode og bruker den samlede kompetansen og de komplementære ferdighetene i sitt arbeid.

Mange peker også på utvalgets gode hjelpere og kontinuitetsbærere – sekretariatet og revisjonen. Bruk dem for alt de er verdt, svarer noen.

Samtidig sier flere at utvalget ikke skal legge seg flate for de profesjonelle aktørene i dette arbeidet og ta alt som blir presentert for god fisk. Det er lov å stille spørsmål, be om utdypende forklaringer og å være kritisk til det som blir lagt fram for utvalget.

Etter lokalvalg til høsten er det, som Jan Eggum synger, «på'an igjen» med nye kontrollutvalg i landets kommuner og fylkeskommuner. Hvis vi legger tallene i undersøkelsen til grunn, og som stemmer godt overens med tidligere erfaringer, kan vi anta at langt over 1.000 medlemmer går inn i sin første periode i et kontrollutvalg.

Sammen med våre bedriftsmedlemmer i kontrollutvalgssekretariatene og revisjonene skal NKRF ta sin del av ansvaret for oppgaven med å sette de nye kontrollutvalgene i stand til å gjøre godt kontrollarbeid i Kommune-Norge.

NKRFs visjon er å være *på vakt for fellesskapets verdier*, og sammen med medlemmene skal vi skape tillit og bidra til læring og forbedring i kommunene. De 448 rådene fra undersøkelsen gir oss et godt utgangspunkt.